

CAGLIOSTRO VAPAAMUURARINA

Pekka Ervastin esitelmä 10.4.1927

Cagliostro vapaamuurarina on ilmoitettu tämänpäiväisen esitelmän aiheeksi ja esitelmä liittyy välittömästi viime sunnuntaiseen esitelmään Cagliostrosta. Viime sunnuntaina koetettiin näyttää ja osoittaa, millä tavalla katsellaan teosofiselta, tai sanoisinko objektiiviselta kannalta tuota kuuluisaa henkilöä, joka esiintyi Euroopassa 1700-luvun loppupuolella ja josta historia on tehnyt petkuttajan ja seikkailijan. Koetin näyttää kuinka teosofiselta, objektiiviselta kannalta katsoen kreivi de Cagliostro oli salaisen valkoisen veljeskunnan lähetti. Silloin niihin aikoihin esiintyi 3 lähettilästä maailmassa. Ensimmäinen oli Mesmer, joka pani alulle nykyisen hypnotismin ja suggestion, vaikka silloin hän nimitti sitä magiaksi. Hän paransi sairaita sillä animaalisella magiallaan, niinkuin hän sanoi. Sitten hänen jälkeensä toisena lähettiläänä oli Cagliostro ja näiden molempien aikana esiintyi kolmas lähettiläs, joka hierarkisesti katsoen oli korkein, nimittäin kreivi de St. Germain, joka enemmän valvoi toisia, kuin itse suorastaan esiintyi. Hän liikkui ainoastaan ylhäisissä piireissä, hovipiireissä, kun taas Mesmer ja Cagliostoro esiintyivät julkisesti.

Nyt kun tahdon puhua Cagliostrosta eteenpäin vapaamuurarina, niin lähdän siitä edellytyksestä, että Cagliostro oli valkoisen veljeskunnan lähetti. En voi kerrata mitä viime sunnuntaina puhuttiin, mutta toivon, että ne, jotka olivat läsnä, muistavat ne perustelut, joiden nojalla omasta puolestani olen täysin vakuutettu, että hän oli lähetti, niinkuin madame Blavatsky sanoi. Ajatelkaamme nyt Cagliostron asemaa. Hänen piti esiintyä Euroopassa, hänen piti auttaa ihmiskuntaa, auttaa Eurooppaa jäljille, hänen täytyi tietysti itse tietää, mitä tekisi ja itse päättää omasta työstään. Niin paljon oli kuitenkin hänelle sanottu, että hänen piti ikäänkuin jatkaa Mesmerin työtä. Me ymmärrämme

aivan heti, että hän luonnollisesti ajatteli; Mikä on lähin tapa auttaa ihmisiä, lähin tapa on tietysti parantaa sairaita, sillä tavallahan teki meidän suuri mestarimme ja vapahtajamme Jeesus Kristus aikanaan, hän myöskin kävi ympäri ja teki hyvää. Hän paransi sairaita ja teki kaikella tavoin hyvää. Mesmer pani alulle työn tehden hyvää ja Cagliostro piti sitä jatkaa. Silloin oli mielestäni luonnollista, että Cagliostro ensin ajatteli näin, että nyt lähden parantamaan sairaita. Sen hän teki. Hän matkusteli ympäri Eurooppaa paikasta toiseen ja kaupungista kaupunkiin ja tiedämme historiallisista lähteistä, että hänen kulkunsa Euroopassa oli voittokulkua, se oli kuin triumphi-matkaa. Hän esiintyi kaikkialla ihmisten vapahtajana. Jos hän milloin tuli johonkin kaupunkiin, oli huhu levinnyt, että Cagliostro, merkillinen mies, merkillinen tietäjä, merkillinen parantaja tulee. Ja kun hän sitten tuli, hän matkusti hyvin loisteliaasti kreivittärensä kanssa. Kun hän tuli ajaen hienoissa vaunuissa ja asettui hotelliin asumaan, niin heti levisi huhu Cagliostron saapumisesta ja ihmiset riensivät hänen luokseen ja piirittivät hänen asuntonsa joka päivä. Kerrotaan nimenomaan, että hänen täytyi joskus saada useampia poliiseja pitämään järjestystä talonsa edustalla. Cagliostro otti kyllä vastaan ihmisiä noin 700–800 päivässä, mutta oli niin suuri tungos, ettei olisi tiennyt miten olisi käynyt, jos ei olisi ollut järjestysmiehiä ylläpitämässä järjestystä. Koska hän tunsi olevansa ihmisten auttaja, niin hän katseli tilaa Euroopassa ja koska hän tunsi, että hänen piti parantaa ihmisiä, niin hän katseli sitä tilaa Euroopassa, joka oli ulkonaista, fyysillistä, ja kun hän katseli tilaa Euroopassa tällä tavalla, niin hänen huomionsa kiintyi siihen, että ihmisten elämä oli hyvin erilainen. Euroopassa oli silloin paljon suuremmissa mitassa, kuin nykyaikana, oli paljon suuremmissa mitassa huomattavissa ero köyhien ja rikkaiden, niin sanotun kansan ja ylhäisön välillä. Tehän tiedätte historiasta, millaiset olivat olot 1700-luvulla. Tilanne Ranskassa kuvastaa meille sen kaikista selvimmin, vaikka muuallakin, joka maassa, oli melkein samalla

tavalla. Kansa oli suuressa tietämättömydessä. Sitten olivat ylhäiset, jotka elivät perhoselämää, yrittivät ainakin elää sitä, he olivat rikkaita ja he esiintyivät nukkeina elämän näyttämöllä. He eivät syvästi ymmärtäneet ihmisyyttä, vaan heillä saattoi olla luonnollinen ajatus ja luonnollinen tunnelma tuo, että he olivat ihmisiä maan päällä ja köyhät, tuo kansa, nuo kaikki, jotka kävivät huonosti puettuina, huonolla ruoalla ja likaisina, ne eivät ehkä olleet kuka ties ihmisiä vielä. Jumala oli joten kuten kohdellut, tai sattuma heitä sillä tavalla, että he olivat muodostuneet joukoksi, jonka täytyi ylläpitää hienojen ihmisten elämää. Sentähden oli ero ylä- ja alaluokan välillä suunnaton. Kansa kärsi kurjuutta ja tietämättömyyttä ja ylhäisö eli loisteliaasti. Kun Cagliostro tätä katseli, niin silloin oli niin luonnollista, että hän ajatteli tällä tavalla: Köyhiä tahdon ennen kaikkea auttaa, ihmisiä he ovat kaikki. Ja hän menetteli sillä tavalla, että kun hän paransi rikkaita, niin hän salli heidän antaa vastalahjan. Hän ei oikeastaan mitään ottanut, hän noudatti sitä sääntöä, että kaikki semmoinen parantaminen, joka lähtee hengestä, se on vapaata, se tapahtuu rakkaudesta, siinä ei tule maksut kysymykseen ja hän ei sentähden suorastaan mitään maksuja määrännyt, mutta hän antoi rikkaiden antaa, jos joku niin tahtoi. Köyhiä kohtaan hän käyttäytyi ihan toisella tavalla. Hän ei antanut ainoastaan terveyttä, vaan lahjoitti paljon rahaa. Hän määräsi heitä hoitamaan itseään sillä ja sillä tavalla ja sitä hoitoa varten hän lahjoitti kultaa. Sentähden köyhät pitivät häntä jumalallisena olentona ja köyhien isänä.

Meidän täytyy katsella suoraan silmiin historiallista tosiseikkaa, että Euroopassa liikkui semmoinen ihminen, joka oli äärettömän voimakas magnetismissaan ja joka levitti terveyttä ja parannusta ympärilleen, paransi hyvillä neuvoilla, sanoillaan ja katseillaan ja myöskin antamalla lääkkeitä; että liikkui semmoinen ihminen, joka teki ainoastaan hyvää, joka ei pyytänyt mitään itselleen, vaan teki vain hyvää. Tämä on historiallinen tosiseikka, vaikka historioitsijat sanovat häntä seikkailijaksi ja

petkuttajaksi. Ei voi kuitenkaan kieltää, että liikkui ihminen, jolla oli loistava menestys, jonka edessä kaikki ihmiset olivat polvillaan, köyhät ennen kaikkea: On joku, joka tahtoo auttaa meitä, joka antaa meille kultaa ja kalleuksia. Rikkaat olivat samalla tavalla polvillaan hänen edessään, sillä hän oli niin hyvä ja viisas. He tulivat hänen luokseen ei ainoastaan parannusta saadakseen, vaan myöskin neuvoja kuulemaan, sillä hänen sydämensä oli erinomaisen suvaitsevainen, erinomaisen ymmärtäväinen, erinomaisen inhimillinen ja kuitenkin näki aivan selvästi, että Cagliostro kaikessa pani kuin suurempaa arvoa köyhille ja pienille, niitä hän aina kohteli mitä suurimmalla hellyydellä, ystävällisyydellä ja rakkaudella, kun taas saattoi joskus olla kylmä ylhäisille ja rikkaille. Kun Ranskassa kerran kuninkaan veli pyysi Cagliostroa päivällisille, ei hän mennyt, vaan sanoi siellä olevan vain turhaa juttelua. Itse Cagliostro otti kyllä vieraita vastaan. Hän kutsui Pariisissa ollessaan luokseen ylhäisiä vieraita päivällisille. Nämä päivälliset olivat erinomaisen hienoja, ne olivat oikeita herkkupaloja silloisille pariisilaisille, taiteilijoille, kirjailijoille, ylhäisille rouville, ylhäisille herroille ja kaikille. Ne olivat herkkupaloja siksi, että oli erinomaisen kiintoisaa istua tuon isännän ja emännän parissa.

Kreivitär Cagliostro oli äärettömän kaunis nainen, hän oli niin viehättävä ja kaunis ja nuori. Hän oli Euroopan kaunotar. Koko miesväki oli hurmaantunut häneen ja tahtoivat hänen takiansakin jo olla mukana. Pariisin nuoret miehet, jotka eivät olleet nähneetkään kreivitär Cagliostroa, saattoivat joutua kaksintaisteluun sentähden, että väittelivät millaiset hänen silmänsä olivat, olivatko ne ruskeat tai siniset. Kumpikaan ei ollut nähnyt kreivitärtä.

Kreivi Cagliostro oli äärettömän intelligentti puheissaan ja keskusteluissaan, hän heitti puheen asiasta toiseen, ja saattoi sitten taas yhtäkkiä olla kohtelias jollekin markiisittarelle tai herttualle. Kaikki olivat hurmaantuneita. Silloinen keskustelutaito oli erinomaisen korkealle kehittynyt. Ranskassa oli oikein

sääntönä, ettei koskaan saanut olla kuiva. Täytyi aina osasta keskustella kauniisti ja hienosti.

Cagliostrolla oli paljon muistoja ja hän oli oppinut ja hän oli omiansa karkoittamaan kaiken ikävyyden, joka muuten aivankuin vaivasi kaikkia hienoja ihmisiä. Kuningas Ludvig XV oli erikoisesti tunnettu siitä, että hänellä oli ikävä. Sentähden kaikilla muillakin ihmisillä oli ikävä ja sentähden piti aina keksiä jotain hauskaa. Ihminen, joka oli sukkela puheissaan, saattoi viehättää kaikkia noita hienoja ihmisiä, mutta samalla ikäänkuin pudotteli heidän sydämiinsä ja heidän ajatuksiinsa semmoisia asioita, joita sitten jäivät miettimään ja ihmettelemään. Sentähden kerrotaan paljon kaskuja Cagliostrosta ja historioitsijat, jotka pitävät häntä seikkailijana, eivät kerrokaan muuta kuin juuri tällaisia kaskuja. Cagliostro tulee taulun eteen, joka kuvaa Kristusta ristillä. „On merkillistä“, hän sanoo, „että taiteilija, joka ei ole nähnyt Kristusta, että hän on osannut maalata Jeesuksen kuvan. Kyllä minä muistan sen niin hyvin, kun hän vaelsi Genetsaretin meren rannalla. Minä sanoin niin monta kertaa hänelle, että ei tämä ole oikein viisasta niin paljon puhua julkisesti, on niitä ihmisiä, jotka tästä suuttuvat.“ Tällaisia kaskuja on hyvin paljon ja tähänkin kaskuun kuuluu vielä: Cagliostro kysyy kamaripalvelijaltaan, että eikö tämä taulu muistuta kaikella tavoin Vapahtajaa. Kamaripalvelija kumartaa kohteliaasti: „Anteeksi, Teidän ylhäisyytenne, kuten muistatte en ole ollut Teidän palveluksessanne kuin 1500 vuotta.“

Historioitsijat ovat kiinnittäneet paljon enemmän huomiota tällaisiin kaskuihin, kuin toisiin keskusteluihin. On kuitenkin paljon sekoitettu kreivi de St. Germainia ja kreivi de Cagliostroa yhteen ja on melkein luonnollisempaa ajatella, että kreivi de St. Germain olisi voinut tällä tavalla puhua, sillä Cagliostro, joka esiintyi julkisesti, oli kyllä varovaisempi puheissaan.

Tämä siis ainoastaan nähdäksemme, kuinka suuri menestys oli tuolla merkillisellä ihmisellä, kreivi de Cagliostrolla. Hän oli ihmeellinen olento, kun hän tällä tavalla paransi sairaita ja levitti

siunausta ympärilleen. Hän oli noin vuoden yhdessä kaupungissa ja paransi siellä sairaita ja sitten taas siirtyi toiseen kaupunkiin. Tällä tavalla hän kulki 10 vuoden aikana. Mutta Cagliostro tunsikin myöskin ja huomasi, ettei hän tällä tavalla hyvää tekemällä, niin sanoaksemme ruumiillisesti hyvää tekemällä voinut saada niin paljon aikaan ja niin paljon auttaa ihmisiä, kuin hän tahtoi. Hän tunsikin, että hänen pitää jättää syvempää jälkeä, hänen täytyy tehdä pysyväisempää työtä. Ensimmäin hän keskittyi siihen, että antoi neuvoja. Mutta sekään ei häntä täysin tyydyttänyt. Sitten Cagliostro tuli vapaamuurariksi, joka tapahtui Lontoossa vuonna 1776–1777. „Näissä vapaamuurariپیreissä minulle avautuu ihan toisenlainen tehtävä. Täällä minä voin esiintyä opettajana ja tässä voin olla sellainen mikä minun tulee olla ihmisille. Tähän saakka olen puhunut yksilöille, mutta minunhan pitäisi puhua joukoillekin jotain ja näissä vapaamuurariپیreissä olen siihen tilaisuudessa“. Cagliostro tunsikin olevansa kuin kutsuttu puhumaan vapaamuurareille. Vapaamuurariliike oli 1700-luvulla hyvin merkillinen liike. Se ei ollut niinkuin nyt. Nythän se on pysynyt verrattain merkityksettömänä, joskus se on kyllä sekaantunut politiikkaan. Mutta vapaamuurariliike oli syntynyt 1700-luvulla ja se oli erinomaisen merkillinen liike, sentähden ettei se ollut mikään pieni liike. Vapaamuurariloosheja, jotka kokoontuivat salassa, oli hyvin paljon. Vapaamuurariliike oli levinnyt paljon enemmän kuin teosofinen liike on nykyaikana ja vaikka siihen luettaisiin kaikki mystilliset seurukset, niin ei niistä tule niin monilukuista kuin vapaamuurariloosheista siihen aikaan. Me voimme aavistaa, että teosofiset aatteet tulevat elähtyttämään vapaamuurariliikettä, esim. Amerikassa näemme elpymisen merkkejä, puhumattakaan Englannissa ja Ruotsissa. Näemme kuinka vapaamuurariliikkeeseen tunkeutuu syvempiä aatteita. Tämä 1700-luvun vapaamuurariliike veti puoleensa kaikki sivistyneet ja ajattelevat miehet. Vapaamuurariliikkeeseen ei otettu naisia. Muodostui kyllä muutamia adopti-loosheja, joihin pääsi myöskin naisia. Vapaamuurariloosheet olivat miehiä varten,

filosoofisia miehiä tämä vapaamuurariliike kutsui luokseen. Huomaamme niin selvästi, että nämä miehet täällä etsivät totuutta ja olivat semmoisia, jotka enimmäkseen epäilivät, mutta sisässään aavistivat, että pitää olla jotakin tietoa. He olivat ihmisiä, jotka sisässään ajattelivat vähän epäillen, että mahtakohan täällä vapaamuurariliikkeessä löytyä vastaukset kaikkiin kysymyksiin. Jos mikään, niin valistusaika Euroopassa, kuten tiedämme historiasta, oli merkille pantavaa aikaa. Eivät sivistyneet ihmiset uskoneet kirkkoon ja kirkon dogmeihin, uskonto oli heidän mielestään aivan pr--- [tyhjää], joka kuului ainoastaan vanhalle ajalle. Täten siis kirkko oli kadottanut kaiken auktoriteettinsa sivistyneitten silmissä. Nämä samat miehet olisivat jääneet aivan tyhjiksi, ellei olisi ollut vapaamuurariliikettä. Vapaamuurariliike houkutteli näitä ihmisiä puoleensa, jotka tunsivat itsensä vajavaisiksi, sillä tämä liikehän oli niin salaperäinen ja se lupasi jotakin. Mutta monet saattoivat tehdä sen havainnon, niinkuin esimerkiksi Casanova: „Minusta Vapaamuurariudessa ei ole mitään ja sentähden juuri täytyy olla niin vaiti, kun ei ole mitään salaisuuksia. Mistä siis puhua? Jokainen muurari tuntee itsensä niin noloksi, kun hän huomaa, ettei olekaan mitään kerrottavaa, hän tuntee itsensä niin noloksi, että hän on olevinaan oikein salaperäisen näköinen ja sillä tavalla menee tämä hulluttelu eteenpäin.“ Näin sanoi Casanova. Mutta oli taas toisia, jotka olivat vakuutettuja siitä, että jotakin tietoa oli, jotakin täytyi olla kätkeytyneenä tuohon kaikkeen. Salaperäisenä kuiskeena kulki juuri silloin Euroopassa tieto siitä, että oli olemassa tuntemattomia johtajia, suuria tuntemattomia päitä. Varsinkin erään vapaamuurarisysteemi ---, hänen riituksensa perustui siihen, että noihin päihin täytyi uskoa, jotka olivat suuria tuntemattomia. Se on hyvin paljon Ruotsissa, ruotsalaisessa vapaamuurariudessa säilynyt tähän päivään saakka tuo usko hyvin mystillisenä ja salaperäisenä. He voivat ajatella, että on suuria tuntemattomia, joitakin ylhäisiä mestareita, jotka tietävät hyvin paljon, mutta jotka eivät esiinny.

Kun nyt Cagliostro tuli vihityksi vapaamuurariksi, niin hän tietysti tunsikin, että tässä on hänen alansa ja tässä on hänen työkenttensä, sillä hänellä oli, kun me edellyttämme, että hän oli valkoisen veljeskunnan lähettiläänä, hänellä oli tietoa jostakin. Cagliostro huomasi pian vapaamuurarina ollessaan, ettei näissä vapaamuurariloosheissa, vapaamuuraritraditioissa ollut semmoista todellista tietoa, mitä hänellä oli. Sentähden hänessä alkoi herätä ajatus, että minun täytyy tuoda henkeä tähän vapaamuurariuteen, minun tulee sitä reformoida, sillä minä tähän kykenen. Ensin oli Cagliostro hyvin varovainen. Sitten levisi huhu näissä piireissä, että Cagliostro on merkillinen olento. Cagliostro on kuin tietäjäolento, hänellä on semmoista tietoa, mitä meillä ei ole. Kukaties Cagliostro on yksi noista suurista tuntemattomista. Joka paikassa, missä hän liikkui, otettiin hänet suurella kunnioituksella vastaan vapaamuurariloosheihin ja hänet otettiin vastaan mestarina, joka tiesi ja jolla oli kykyjä. Vähitellen Cagliostrolle selvisi, että hänen tuli juuri tehdä työtä vapaamuurariuden hyväksi, hänen täytyi tuoda esille vanha henki, mutta ei ainoastaan vanha henki, vaan vanhat muodotkin. Hän, joka oli aikanaan ollut Egyptissä, joka oli aikanaan tullut vihityksi egyptiläisiin mysteeriin, hän joka tiesi mistä päin oli vapaamuurariuden henki ja muodot saaneet alkunsa, hän siis saattoi aivan hyvin arvostella mitä näissä vapaamuuraritraditioissa oli totta ja todellista ja mitä niissä oli erehdystä, joka ei ollut säilynyt läpi vuosituhansien ja mitä niissä oli erehdystä, joka ei ollut alkuperäisesti oikeata. Sitten Cagliostro ajatteli, miten hän voisi toteuttaa tuon alkuperäisen totuuden. "Ehkä on sentään mahdotonta mennä suoraan puhumaan, että sillä ja sillä tavalla pitää olla, ei siitä tule mitään. Ehkä ei minun pidäkään mitään tällaista tehdä." Mutta kun hän olisi matkalla Bordeauxiin vuonna 1783, niin silloin hän kerran oli nähnyt näyn, josta hän on kertonut esimerkiksi inkvisiittorin edessä Roomassa. Hän kertoo nähneensä näyn tai unen, että oli joutunut maanalaiseen huoneustoon, siellä suureen saliin, joka oli

kuninkaallisesti sisustettu, erinomaisen hieno kuninkaallinen sali. Siellä oli vapaamuurarikokous, jossa oli vapaamuurareita, ja niiden vapaamuurarien joukossa hyvin paljon hänen omia oppilaitaan, oppilaita eri loosheista Euroopassa. Cagliostro pani merkille siinä näyssä, että oli vainajia hyvin paljon mukana. Silloin hän ajattelee, mitä tämä oikein mahtaa merkitä. Hänelle tuodaan valkoinen puku ja hänen käteensä asetetaan pitkä miekka. Kaikki tässä salissa olivat puetut valkoisiin vaippoihin. Cagliostro kysyi niinkuin itseltään, mitä nyt tämä on. Hän tuntee, että täällä on jumalallinen läsnäolo, Korkein Jumala on aivankuin läsnä. Hän vaipuu syvään palvontaan ja tuntee olevansa kuin paratiisissa. Nyt olen saanut vapautua maanpäällisestä elämästä. Kun hän näin ajattelee, kuuluu ääni hänen korvaansa, joka sanoo hänelle aivankuin nämä sanat: — — — „Katsos tällaiseksi tulee sinun palkkasi, mutta vielä sinun tulee tehdä työtä“. Kun hän siten herää siitä näystään, niin hän tuntee aivan tietävänsä selvästi mitä hänen on tehtävä. Hänen pitääkin perustaa ensin oma äitilooshi, jossa kaikki seremoniat, kaikki juhlallisuudet tapahtuvat aivan semmoisella vanhalla tavalla. Sitten tästä looshista täytyy levitä esimerkki muualle. Se äitilooshi voi synnyttää toisia loosheja muualle. Ja kun tämä merkillinen looshi on muodostunut, niin kaikki muut looshit ympäri Eurooppaa pyytävät samaa rituaalia ja samaa opetusta. Cagliostro ajattelee, että nyt on heti ryhdyttävä siihen työhön, ja hän tunsu sisässään, ettei tämä ole tapahtuva täällä Bordeauxssa, vaan hänen on matkustettava Lyoniin ja siellä on kaikki alettava. Tuumasta toimeen. Hän lähtee Lyonin kaupunkiin Ranskassa ja siellä hän sitten ajatteli noin, että hän asuu hotellissa, kirjoittaa rituaalia ja valmistaa kaiken ja sitten hän menee Lyonin vapaamuurarilooshiin ja koettaa saada oppilaita saadakseen perustaa oman looshin heidän kanssaan. Mutta sitten saatiin tietää, että Cagliostro on tullut Lyoniin ja seuraavana päivänä tulee tohtori — — — [se ja se] hänen luokseen ja sanoo: „Nyt on asia semmoinen, että meillä on täällä eräs hyvin rikas mies Mr. Lardi, jota sanotaan americaniksi, ja hän on

äärettömästi sairas ja minä en osaa häntä parantaa. Ettekö Te kreivi de Cagliostro voisi parantaa häntä.“ Niin, eihän Cagliostro voinut kieltää sitä. Hän meni heti tuon Lardin luo ja paransi hänet. Se herätti suurta huomiota taas heti Lyonissa, niin että oli melkein toivotonta tehdä mitään varsinaista työtä. Ihmiset alkoivat tunkeutua hänen luokseen, mutta kuitenkin se saatiin joten kuten järjestetyksi, niin että Cagliostro sitten sai aloittaa sitä työtä Lyonissa, jota hän piti tärkeimpänä ja elämänsä varsinaisena tehtävänä. Ja Lyonissa — — — niminen looshi, johon hän sai ottaa osaa, ja siinä looshissa hän valitsi itselleen 12 opetuslasta ja alkoi heitä valmistaa uuteen työhön. Lyonissa hän siis teki muutakin työtä kuin sairaiden parantamista. Hän näytti ennenkaikkea juuri vapaamuurareille, juuri näille veljille, niille 12:lle, että hänellä oli kummallisia kykyjä. Ne olivat verrattain yksinkertaisia näytteitä, mutta ne osoittivat, että hän osasi kuin avata toista maailmaa. Hän otti luokseen pieniä poikia ja tyttöjä ja näihin lapsiin hän vaikutti sillä tavalla panemalla kätensä heidän pänsä päälle, että heidän sisäiset silmänsä menivät auki ja he osasivat kertoa kaikenlaisia asioita. He voivat sanoa, mitä toinen ajattelee, he voivat sanoa mikä tauti toisella ihmisellä on, he voivat ennustaa, mitä tulee tapahtumaan muualla, he voivat myöskin nähdä henkiolentoja, enkeleitä ja jumalia. Nämä lapset kertoivat tässä tilassa ollen, kuinka nämä henkiolennot, nämä kummalliset ja kauniit enkelijoukot olivat kohteliaita ja nöyriä ja kumarsivat Cagliostrolle. Tämä tietysti kaikki vaikutti herättävästi toisiin ihmisiin, kun lapset vilpittömyydessään ja viattomuudessaan kertovat tällä tavalla.

Jonkun ajan kulueta Cagliostro järjestikin noiden 12 oppilaansa kanssa ensimmäisen uuden looshin, jota he nimittivät: — — — ja sitten pidettiin kokouksia, jossa opetuslapset toimivat Cagliostron kanssa, mutta myöhemmin kutsuttiin toisiakin vapaamuurareita ottamaan osaa näihin kokouksiin. Oli ainoastaan yksi ehto Cagliostrolla. Näihin hänen loosheihinsa ei saanut astua muita kuin 3°:een Mestari-muurareita. Vapaamuurarit olivat

kolmessa asteessa: Ensin oppipojat ja ammattilaiset ja sitten Mestari-muurarit. Ne, jotka olivat Mestari-muurareita, saivat tulla mukaan vapaamuurariloosheihinkin. Meidän täytyy myöskin historiallisesti tunnustaa, sehän näkyy aikalaisten kirjoituksista, että tämä looshi oli hyvin merkillinen, aivan toisenlainen kuin muut vapaamuurarilooshit. Cagliostro oli opettanut noille lähemmille oppilailleen eri formeleita, eri lauseita, eri avainsanoja, eri mantroja, eri loitsuja, eri rukouksia ja oli näyttänyt heille, miten tämä kaikki tapahtuu, niin että he osasivat pitää looshikokouksia, vaikkei hän itse ollut läsnä. He osasivat pitää sellaisia looshikokouksia, joissa aina tapahtui jotain. Tapahtui esim. sellaista, että jokin enkeliolento esiintyi, tuli niinkuin ylhäältä ja näkyväksi kaikille, ja esiintyi myöskin vainajia. Tämä oli siis selvästi jokin aivan salaperäinen ja ihmeellinen toimitus. Me voimme ymmärtää, että he ihastuivat ikipäiviksi nämä vapaamuurarit, jotka saivat olla mukana looshissa ja tämmöisessä työssä. Koko heidän epäilyksensä katosi, nythän he saivat kouraantuntuvia todistuksia siitä, että on olemassa henkimaailma, jota sen ajan kulttuuri niin suuresti epäili. Valistuksen kulttuuri oli kaikessa niin materialistinen ja skeptillinen. Nämä vapaamuurarit tunsivat itsensä armoitetuiksi, aivan erikoisesti onnellisiksi olennoiksi, eikä heillä ollut mahdollisuutta levittää tätä tietoa muuante, sillä oli määrätyt säännöt, ettei voinut sitä julkisesti levittää, vaan ainoastaan Mestari-muurarit saivat pyrkiä looshiin ja looshikokouksissa kuulla ja nähdä kaikenlaisia tällaisia ylikuonnollisia asioita.

Me emme mitenkään saata hämmästyä siitä, että Cagliostro herätti aivan satumaista rakkautta. Meillä on kirjeitä eräältä vanhalta, naimisissa olevalta mieheltä, joka kirjoittaa Cagliostrolle: „Minun mestarini, minun kaikkeni.“ Vanha, järkevä mies kirjoittaa näin. On kirjeitä, joista aivan uhkuu kiitollisuutta ja ihastusta. Ihmiset ovat niinkuin polvillaan hänen edessään. „Sinulle olen valmis uhraamaan mitä tahansa.“ Semmoisia kirjeitä on vielä järeillä. Mutta eihän tämä ole mitään niin ihmeteltävää,

sillä silloinhan ei ollut spiritististä liikettä. Meillähän on nykymaailmassa sellainen liike, nykyään emme tarvitse muuta kuin istua spiritistisessä istunnossa, niin silloin saamme nähdä jotain. Caglioston looshissa ei ollut mitään medioita, vaan tässä oli ainoastaan, niinkuin voisimme sanoa, seremoniallinen magia, tässä oli semmoisia toimituksia, että kun looshin virkailijat niitä toimittivat Caglioston neuvojen mukaan niin henkimaailma lähestyi. Mitä tästä kaikesta olisi tullutkaan, miten Euroopalle olisi voinut käydäkään, jos asiat olisivat voineet kehittyä tähän suuntaan? Tietysti vapaamuurarit saivat uuden käsityksen elämästä. He saattoivat ymmärtää semmoisen opetuksen, että verta ei saa vuodattaa. Tällä hän todisti olevansa Valkoisen Veljeskunnan lähettiläs, sillä Cagliostro yhtä hyvin kuin kreivi de St. Germain ja muut viisaat näki hyvin selvästi, että uhkaavia aikoja oli tulossa. Sitä eivät ainoastaan Cagliostro ja St. Germain aavistaneet, vaan sitä aavistivat hyvin monet ihmiset. Vapaamuurariloosheissa oli yhtenä traditsionina, ainakin 30°:eessa oli yhtenä traditsionina, että Euroopan kuninkaas, ennenkaikkea silloinen Ranskan kuningas ja katolinen kirkko olivat menettelleet äärettömän väärin Temppeleherroja kohtaan, äärettömän väärin, kun he hävittivät Temppeleherrojen ihmeellisen, vahvan järjestön Euroopasta. Sehän oli Ranskan kuningas Filip Kaunis yhdessä paavin kanssa, joka hävitti Temppeleherrojen järjestön, tuon ritarikunnan. Se oli kuin maan tasalta hävitetty, mutta salassa sen traditsioni oli elänyt ja salassa sen traditsioni oli tullut vapaamuurariuteen. Vapaamuurariudessa oli 30°:eessa aivan tuollaista tietoa, että jotakin vääryyttä oli tapahtunut. Korkeimmissa asteissa opetettiin hiljaa, ja ajateltiin, että se oli miekalla kostettava. Oli olemassa arvomitalli 1600-luvulta, vuodelta 1624, joka säilytettiin vapaamuurarilooshissa, ja näytettiin korkeimmissa asteissa. Siinä mitallissa oli toisella puolella kuvattu jonkinlainen puu monine oksineen ja haaroineen ja tässä puussa oli sitten selvästi kolme ranskalaista liljaa, ja samassa kuvassa näkyi jonkunlainen käsi, ja

siinä miekka, joka katkoi näitä liljoja, ja sitten siinä oli kirjoitettu latinan kielellä: *Talem dabit ultic messem*. Nämä sanat merkitsevät: Semmoisen sadon antaa kosto (Semmoisen sadon tulee kosto antamaan). Tämä oli vertauskuva, mutta jokainen ymmärtää, että se tarkoitti Ranskan liljoja, ja tämä oli Temppeleiherra-traditsioni vapaamuurariudessa. Miekalla ja tulella oli hävitetty Temppeleiherrain ritarikunta Euroopasta ja heidän suuri unelmansa. Temppeleiherrat olivat unelmoineen hyvin paljon, mutta sitten heidät oli paavin käskystä hävitetty, mutta salassa he elivät, heidän traditsionsa ja heidän kostonsa. He olivat siis niinkuin vanhaa liittoa. Heillä oli vanhan liiton siveysoppi. Tulella, miekalla ja oikeudella. Nyt tietysti Cagliostro huomasi tämän heti ja hän tiesi kuinka vaarallista oli, että tuo suuri vapaamuurariliike oli omaksunut yhden tällöisen traditsionin, yhden tällöisen vanhaan liittoon kuuluvan kostoajatuksen, sensijaan että olisi toteuttanut Kristuksen henkeä: Totuutta ei saa leivittää miekalla, ei tulella eikä väkivallalla. Cagliostro näki, miten suuri vaara piili tässä traditsionissa. Vapaamuurarit olivat tästä enemmän tai vähemmän tietoisia. Ja huomatkamme: Eräs hyvin pätevä, etevä historioitsija sanoo, että vapaamuurarius oli levinnyt Euroopassa, Amerikassa, Afrikassa ja Aasiassa, niin että siihen kuului tähän aikaan 1700-luvun loppupuoliskolla 137.675 looshia ja jäseniä oli 21.300.000. Jos nyt numerot pitävät paikkansa, niin se olisi ollut hirmuinen voima, joka oli vapaamuurariudessa. Kun Cagliostro tiesi, että hänen tuli kohottaa vapaamuurariliikettä ja hänen edessään oli hirmuinen määrä ihmisiä, joita hänen täytyi opettaa ja hän tiesi, että oli vaara lähellä, jos eivät nämä ihmiset ymmärrä, jos ei saada juuri näitä yläluokkalaisia ymmärtämään asioita, niin ettei tule vallankumousta, niin hän ajatteli myöskin samalla ja tunsu, että mitä tästä oikein tulee. Cagliostrohan oli itse Ranskan kuningattarelle näyttänyt mikä kohtalo häntä uhkasi, giljotiini, jos hän ei osaa suhtautua oikealla tavalla aikaansa. Cagliostro pani siis kaiken toivonsa vapaamuurareihin, tähän

vapaamuurariliikkeeseen. Hän ajatteli vielä noin, että jotta saisi oikein tämän vapaamuurariliikkeen ymmärtämään asioita ei ole kyllin, että minulla on äitilooshi täällä Lyonissa, minun täytyy myöskin mennä Pariisiin. Sentähden hän ei kauan ollut Lyonissa. Hän matkusti Pariisiin ja saapui sinne tammikuun 3 päivänä 1785. Tämä oli aivankuin kohtaloa. Pariisissa hän saavutti suunnatonta menestystä, oikein loistavaa menestystä, mutta sitten samalla aivankuin huono karma sekoitti hänet kuningattaren Marie Antoinetten kaulakoristejuttuun. Oli aivankuin karman alhaisimmat voimat olisivat saaneet tämän aikaan, sillä jos kuningas ja kuningatar olisivat olleet viisaita, niin siitä ei olisi tehty mitään juttua, että kuningatar on tilannut kaulakoristeen ja jättänyt sen maksamatta ja saanut sitten rahoja joltain toiselta. Heidän ei olisi pitänyt olla tietävinäänkään siitä, että heistä juorutaan. Mutta he tekivät siitä parlamenttijutun, kreivitär de la Motte veti Cagliostron mukanaan ja tämä sai istua 6 kk Bastiljissa. Juttu loppui siihen, että Cagliostrolla ei ollut mitään tekemistä tämän asian kanssa, hän oli aivan syytön. Cagliostron vapautus oli loistava, ihmisiä oli kymmeniä tuhansia Bastiljin ulkopuolella. Riemusaatossa hänet vietiin kotiin. Kuninkaan täytyi silloin heti antaa käsky Cagliostrolle, niin ja niin monen päivän sisällä hänen täytyy olla poissa Ranskasta.

---

* * *